

Hoe bescherm jij je (eigen) kinderen tegen pleegzorgdeuken en breuken?

Auteur: [Eline Engelhart](#) Pleegzorgpionier en personal coach en trainer bij Pleegzorggedoe. Zodat jij als pleegzorg-betrokkene succesvol wordt en blijft!

Als pleegouder heb je hoogstwaarschijnlijk een groot hart voor kwetsbare kinderen. Natuurlijk wil je dan niet dat je eigen kind gekwetst wordt, doordat jij zo hard aan het werken bent om een pleegkind eerlijke kansen te bieden op groei en ontwikkeling. Bij veel pleegouders met eigen kinderen, komt het moment waarop ze zich ineens pijnlijk bewust worden van de kwetsbaarheid van hun eigen kind. Bijvoorbeeld doordat hun kind zich plots afzet tegen pleegzorg of tegen het kind dat in het gezin is komen wonen. Of je merkt dat je kind zich terugtrekt uit het gezinsleven en zijn heil buiten de deur zoekt. Weer andere kinderen laten luid van zich horen met jaloers, opstandig of agressief gedrag.

Eigen kinderen van pleegouders, onzichtbare hulpverleners

Ik schrijf deze blog omdat ik ervan overtuigd ben dat de eigen kinderen van een pleeggezin de belangrijkste, maar meest onzichtbare 'hulpverleners' zijn binnen pleegzorg. Zij zijn voor hun

pleegbroertjes en zusjes de breedste toegangsdeuren naar een nieuw sociaal netwerk, naar inzicht in de ongeschreven huisregels, naar vriendschap en gehechtheid, naar groei van zelfbeeld en zelfvertrouwen en nog veel meer kansen en mogelijkheden. Tenminste als zij hun pleegbrusjes niet als concurrent gaan zien in een strijd om aandacht en erkenning en de pleegzorgambities van hun ouders hen juist ongelukkig maken.

Het is logisch dat je als pleegouder (ook) je eigen kind wil beschermen tegen de minder leuke aspecten van pleegzorg. Tegen heftig fysiek of verbaal gedrag en verhalen van het pleegkind of dat van de ouders van het pleegkind. Of tegen teleurstelling omdat de grote, onzelfzuchtige inzet niet wordt gezien door de zorginstellingen (of door jouzelf). Je wilt ook niet dat je kind zich zorgen over jouw draagkracht maakt en zich om die reden als een voorbeeldig kind gaat gedragen.

Emotionele uithuisplaatsing

Pleegouders die ik spreek zijn vooral bezorgd over het effect van de onvoorspelbaarheid van pleegzorg op hun kind. Een pleegbroer of -zus kan zomaar ineens weer weggaan. Vaak is het eigen kind de laatste die dat te horen krijgt en is er nauwelijks aandacht voor wat dat doet met de achterblijvers. Ook zijn de ouders bang dat zij hun kind overvragen en onvoldoende aan (kunnen) sluiten op hun behoefte aan aandacht, omdat de organisatie rondom een pleegkind veel tijd opeist: Bezoekregelingen, voortgangsgesprekken, evaluaties, therapieën waar het pleegkind naar toe gebracht moet worden.

Maar de allergrootste zorg van pleegouders is dat hun kind zich niet meer thuis voelt in zijn eigen huis en dat dat op den duur leidt tot een onherstelbare relatiebreuk. Dat het kind zijn geluk en erkenning zoekt bij anderen en zichzelf emotioneel uit huis gaat plaatsen. Dat zijn de dilemma's die een pleegzorgplaatsing echt op losse schroeven kunnen zetten.

Hoe help je je kind om van de mooie dingen van pleegzorg te (blijven) genieten?

Ik pretendeer niet dat je je kinderen volledig kunt beschermen tegen de blauwe plekken die ze oplopen. Zo zit het leven niet in elkaar. Wel kun je het voor hen en jezelf makkelijker maken met de volgende tips:

Tip 1: Ontdek de inzet van je kind

Vraag je kind wat hij ziet als zijn/haar inzet of bijdrage aan jullie pleeggezin en geef daar erkenning voor. Bijvoorbeeld: Je kind neemt zijn pleegbroertje met hem en zijn vrienden mee naar de voetbaltraining. Misschien vind jij dat logisch of praktisch, maar voelt je kind het als een bijzonder gebaar om je pleegkind zich welkom te laten voelen. Niets vanzelfsprekends, maar over nagedacht en met een positieve intentie gedaan. Als je die inzet van je kind gaat zien en gaat waarderen (in woord en daad) is het voor je kind veel makkelijker om dergelijke attente acties te blijven doen.

Tip 2: Vraag je kind wat hij het allerliefste van je krijgt

Ofwel hoe ziet de erkenning er concreet uit. Waar maak jij je kind het meest gelukkig mee? Je zult verbaasd staan over het antwoord van je kind! De meeste kinderen vragen geen grote cadeaus en zijn heel bescheiden in wat ze van je willen. Meestal is het 'slechts' een kort moment van intense, echte aandacht. Bijvoorbeeld een speciaal eigen momentje samen, als de anderen al naar bed zijn, met eigen ritueeltjes. Of zoals mijn eigen kind (toen 7 jaar) zei: Ik wil ook heel graag een bezoekspraak met jou. Al mijn pleegzusjes hebben bezoekspraken en ik heb dat nooit. Dat is niet eerlijk, want ik moet jou toch ook altijd delen. De afspraak voor een 'bezoekspraak' was natuurlijk snel gemaakt... Die viel gelijk met de bezoeken van de pleegzusjes aan hun ouders. Mijn zoon was dan sowieso alleen met mij. Het had nu alleen een speciale betekenis, waardoor zijn gevoel van achterstelling werd opgeheven.

Tip 3: Vraag je kind waar hij jouw steun bij nodig heeft.

Je kind kan al vanaf hele jonge leeftijd aangeven waar hij/zij voor beschermd wil worden, of waar hij niet verantwoordelijk voor wil of kan zijn. Dat zijn vaak veel overzichtelijkere zaken, dan wij als volwassenen kunnen bedenken. Zaken die met een kleine twist het leven voor jouw kind vergemakkelijken. Bedenk dat jouw kind ook een kind is, ongeacht de leeftijd. Dat het voor hem of haar belangrijk is dat jij als opvoeder de regels stelt. In het bijzonder de regels die elk kind de ruimte geeft om zichzelf te zijn en niet een voorbeeld of verlengstuk van de opvoeders. Bijvoorbeeld: Je kind kan zich in een verwarrende positie geplaatst voelen, als hij/zij op een pleegbrusje moet oppassen, of het moet helpen bij huiswerk. Voor 'gewone' broers en zussen is dit vaak al een lastige rol, maar in geval van pleegzorg kan het nog meer afstand en verzet oproepen. Zoek als je kunt een oppas of huiswerkbegeleiding in de buurt.

Tip 4: Ben ambassadeur of pleitbezorger voor je kind.

Laat de pleegzorgbegeleider weten hoe jouw kind in de pleegzorgplaatsing staat en wat hij of zij nodig heeft van de pleegzorgaanbieder om zich gezien en gehoord te voelen en enthousiast te blijven over jullie keuze voor het opvoeden van pleegkinderen. Misschien zit dat in kleine dingen, zoals ook eens mee mogen naar McDonalds om verhaal te doen, net als de pleegbrusjes. Of ook eens een aardigheidje tijdens de pepernootactie.

Tip 5: Vertel je kind wanneer hij jou gelukkig maakt

Evalueer met regelmaat alledaagse familie zaken. Dat kan op geplande familiemomenten, maar ook informeel en individueel met de verschillende gezinsleden. Bespreek dan zowel de leuke als de minder fijne situaties of gebeurtenissen. Ben zelf ook eerlijk over wat je hoopt dat je kind doet en ervaart. Misschien vind je het fijn als je kind enig begrip heeft voor de situatie en het gedrag van je pleegkind? Of als hij af en toe meegaat naar pleegzorggesprekken? Misschien vind je het een goed idee dat je kind meepraat en denkt over een plaatsing, maar wil je de eindbeslissing bij jou, de opvoeder laten? Waarschijnlijk vind je het het allerfijnst als je kind gewoon zichzelf blijft, met zijn eigen unieke eigenschappen...

Als je regelmatig in gesprek gaat met je (pleeg)kind(eren) over de gewone en bijzondere momenten in hun leven, dan durven ze ook makkelijker naar je toe te komen met ingewikkelde ervaringen en gevoelens.

Ga jij helemaal voor het pleegouderschap, maar merk je dat je eigen kind afhaakt, in de knel komt of opstandig wordt? Of wil je die situatie juist heel graag voorblijven? Tip je pleegzorgaanbieder of de POR dan over de workshop 'Een pleegkind, en mijn eigen kinderen dan!?' . Samen met andere pleegouders ga je in gesprek over dit veel te onderbelichte thema. Deze workshop wordt op aanvraag door heel Nederland en België gegeven.

Een paar keer per jaar organiseren we ook een open inschrijving. Daar houden we je graag van op de hoogte. Je kunt je [hier aanmelden](#) (vrijblijvend, je zit nergens aan vast) als je geïnformeerd wil worden als we bij je in de buurt zijn.

Tevens zijn er jongerengroepen, waarbij eigen kinderen van pleegouders samenkomen om over hun behoeften, verwachtingen en teleurstellingen te praten. Pleegjongeren die voor deze bijeenkomsten willen worden uitgenodigd kunnen dat [hier aangeven](#).

Delen wordt zeer gewaardeerd. Zo kan ik ook mijn steentje bijdragen aan een leuker en makkelijkere pleegzorg en een hoopvolle toekomst voor pleegkinderen ;-)

Met hartelijke groeten,

Eline

Wil je met me mailen over deze of andere pleegzorgonderwerpen? e.engelhart@pleegzorgadvies.nl

PLEEGZORG ADVIES NEDERLAND